

Arbeidsmarkt huisartsenzorg regio IJsselland, 2022

De arbeidsmarkt van de Nederlandse huisartsenzorg staat onder druk. Maar wat zijn daarin de regionale verschillen? Het Nivel geeft onder andere inzicht in de arbeidsmarkt van de huisartsenzorg in de arbeidsmarktregio van IJsselland, naast andere (RegioPlus-) arbeidsmarktregio's. Elke regio kan op basis hiervan een eigen strategisch arbeidsmarktbeleid ontwikkelen, met als uiteindelijk doel om met elkaar de balans op de arbeidsmarkt van de huisartsenzorg te verbeteren.

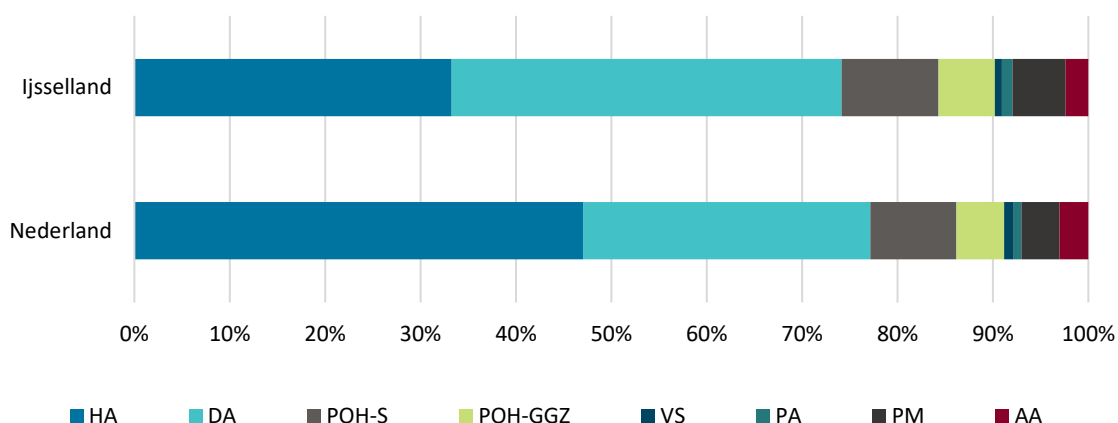
De factsheets geven per regio een actueel beeld van:

1. Functies en capaciteit in de huisartsenpraktijk (en daarmee het aanbod aan huisartsenzorg)
2. Opleidingscapaciteit in de huisartsenpraktijk
3. Vacatures en verwachte tekorten in de huisartsenpraktijk
4. Drukke en werklust in de huisartsenpraktijk
5. Maatregelen die huisartsenpraktijken nemen

1. Functies en capaciteit in de huisartsenpraktijk

In 2022 werkte het personeel in de deelnemende huisartsenpraktijken in de regio IJsselland gezamenlijk gemiddeld 241 uren per week. Huisartsen (HA) (33%) en doktersassistenten (DA) (41%) hadden hierin het grootste aandeel. Het overige aandeel werd geleverd door ondersteunend personeel, zoals de praktijkondersteuner somatiek (POH-S) (10%), de praktijkondersteuner geestelijke gezondheidszorg (POH-GGZ) (6%), de verpleegkundig specialist (VS) (1%), de physician assistant (PA) (1%), de praktijkmanager (PM) (6%). In deze regio zijn er enkele apotheekhoudende huisartspraktijken met apothekersassistenten (AA) in dienst. Regio IJsselland heeft in vergelijking met de gemiddelde Nederlandse huisartsenpraktijk een kleiner aandeel huisartsen en een groter aandeel doktersassistenten per praktijk. Voor de andere functies is deze regio vergelijkbaar (figuur 1).

*Figuur 1 Verdeling van de capaciteit in de huisartspraktijk (in uren) in 2022, naar functie**

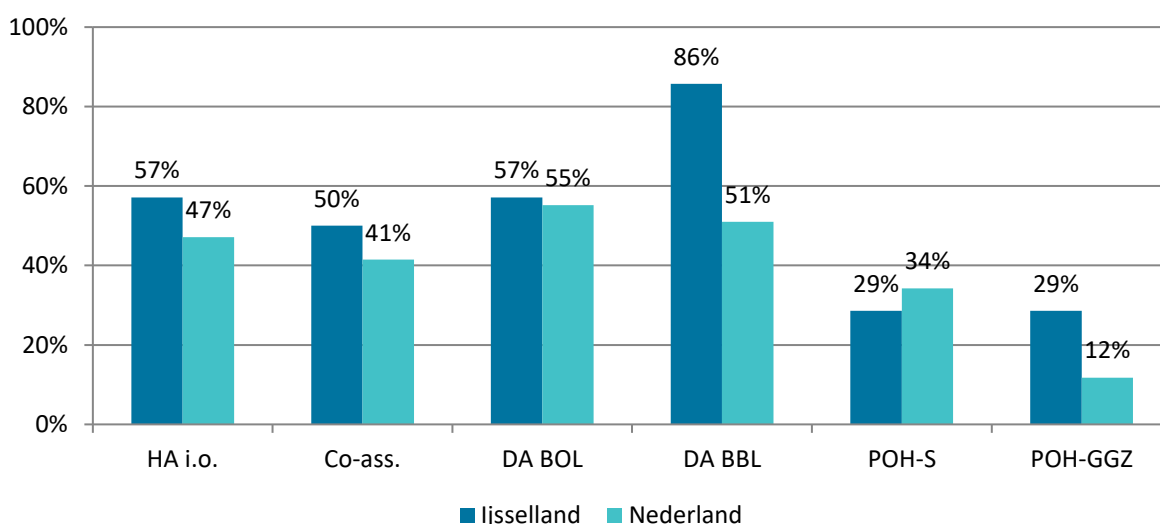

* Bij POH-S gaat het hier om de POH-Somatiek / Praktijkverpleegkundige, en bij POH-GGZ gaat het om de POH-GGZ / Praktijkverpleegkundige GGZ / GGZ-medewerker.

2. Opleidingscapaciteit in de huisartsenpraktijk

Regio IJsselland verschilde qua opleidingscapaciteit van de gemiddelde Nederlandse huisartsenpraktijk (figuur 2). Zo lag het percentage praktijken met een stage- of opleidingsplaats voor huisartsen, co-assistenten, de doktersassistent beroepsopleidende leerweg en POH-GGZ hoger dan landelijk gemiddeld, terwijl dat percentage voor de POH-S lager lag.

*Figuur 2 Percentage huisartsenpraktijken dat stage- of opleidingsplaatsen had in 2022, naar functie**

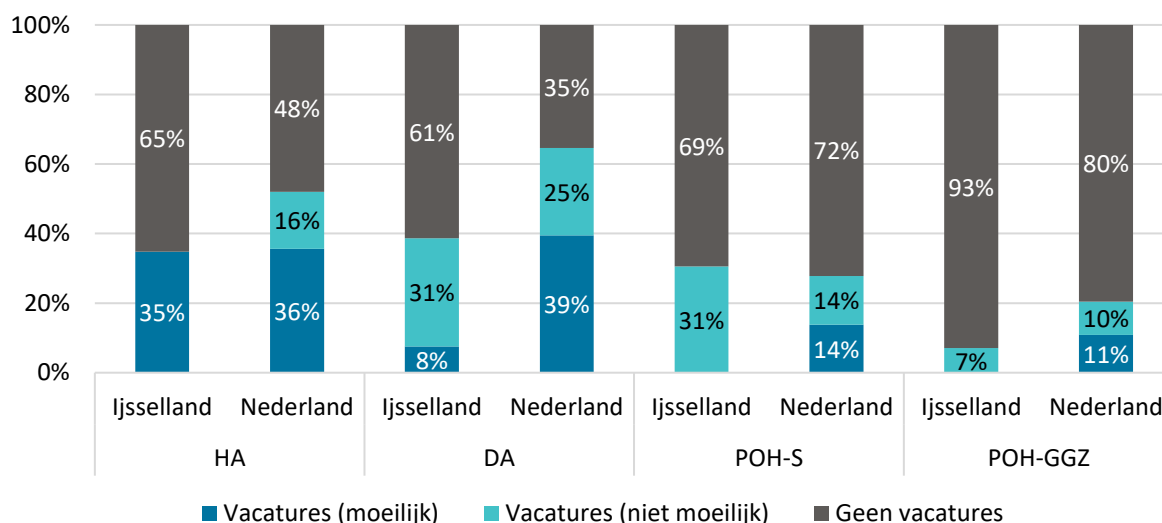

**HA i.o.=huisarts in opleiding, co-ass=co-assistent, DA BOL=doktersassistent beroeps opleidende leerweg, DA BBL=doktersassistent beroeps begeleidende leerweg, POH-S=praktijkondersteuner somatiek, POH-GGZ=praktijkondersteuner geestelijke gezondheidszorg.*

3. Vacatures en verwachte tekorten in de huisartsenpraktijk

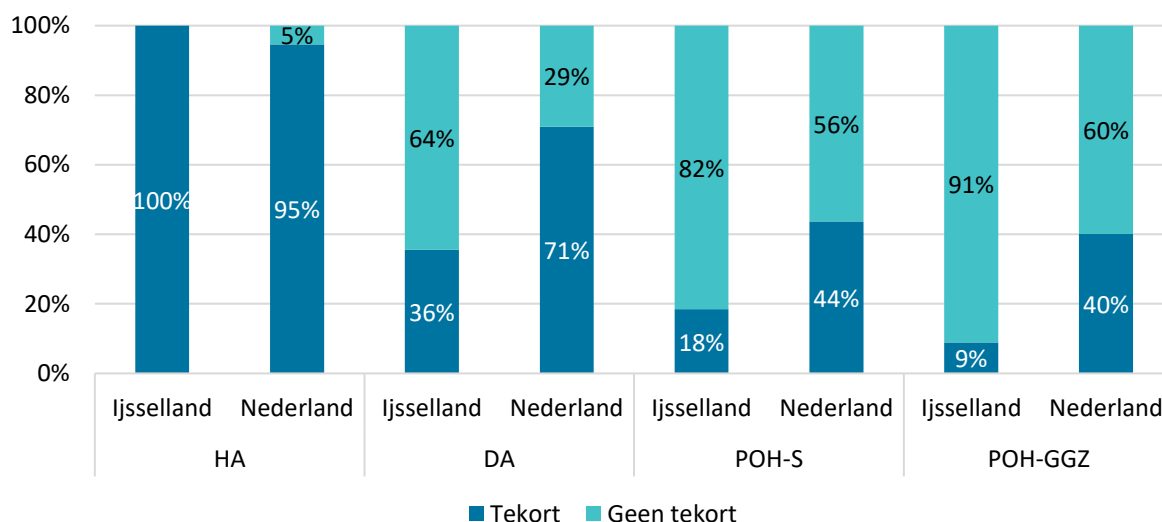
Een eerste indicator voor ervaren knelpunten op de arbeidsmarkt is het percentage praktijken dat in het afgelopen jaar vacatures had voor één of meerdere veelvoorkomende functies, en het percentage dat aangaf dat deze moeilijk vervulbaar waren. Regio IJsselland verschilde hierin van de gemiddelde Nederlandse huisartsenpraktijk (figuur 3). Het percentage praktijken dat een (niet moeilijk vervulbare) vacature had voor de huisarts was lager dan gemiddeld in Nederland. Het percentage praktijken dat in deze regio (moeilijk vervulbare) vacatures had voor de doktersassistent, de POH-S en de POH-GGZ was ook lager dan gemiddeld in Nederland. Het percentage praktijken met (niet moeilijk vervulbare) vacatures voor de doktersassistent en de POH-S lag echter hoger dan landelijk gemiddeld.

Figuur 3 Percentage huisartsenpraktijken dat in het afgelopen jaar vacatures had, naar functie

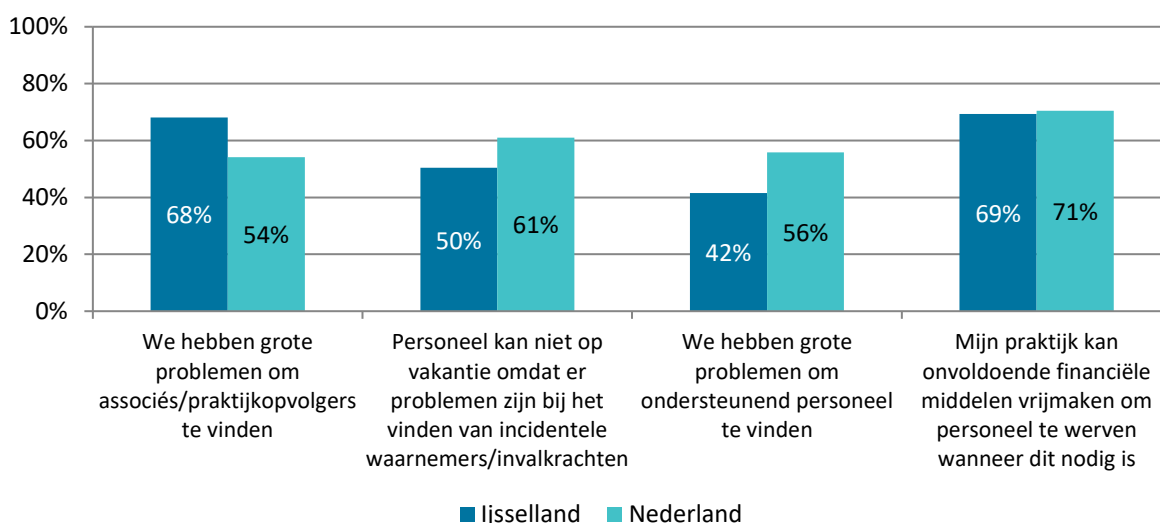
Een tweede knelpuntindicator is het percentage praktijken dat het komende jaar een tekort verwachtte voor één of meerdere veelvoorkomende functies in de huisartsenpraktijk. Het percentage praktijken dat een tekort verwachtte lag voor de functie huisarts hoger voor de deelnemende praktijken in de regio IJsselland, terwijl het voor de overige drie functies lager lag dan gemiddeld in Nederland (figuur 4).

Figuur 4 Percentage huisartsenpraktijken dat in 2022 de komende 12 maanden een tekort verwachtte, naar functie

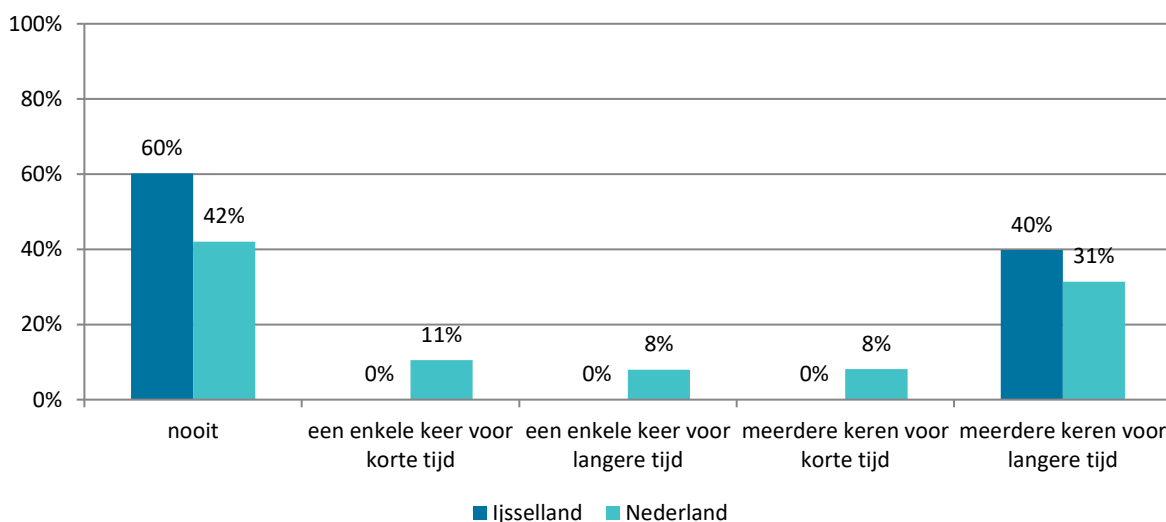
De problemen die praktijken ondervonden bij het vinden van personeel vormen een derde knelpuntindicator. Hierover zijn vier stellingen voorgelegd (figuur 5). Het percentage dat problemen heeft bij het vinden van associés/praktijkopvolgers ligt in IJsselland hoger dan gemiddeld in Nederland, terwijl het percentage dat aangeeft problemen te hebben bij het vinden van waarnemers en invalskrachten en ondersteunend personeel lager lag.

Figuur 5 *Percentage huisartsenpraktijken dat aangaf grote problemen te hebben om personeel te vinden*

Als gevolg van personeelskrapte kan het voorkomen dat praktijken tijdelijk geen patiënten aannemen. In Nederland kwamen 'patiëntenstops' vanwege een tekort aan capaciteit in de afgelopen jaar voor bij bijna 60% van de praktijken; in de regio IJsselland was dit het geval bij 40% van de deelnemende praktijken, die aangaven dat meerdere keren voor langere tijd is voorgekomen.

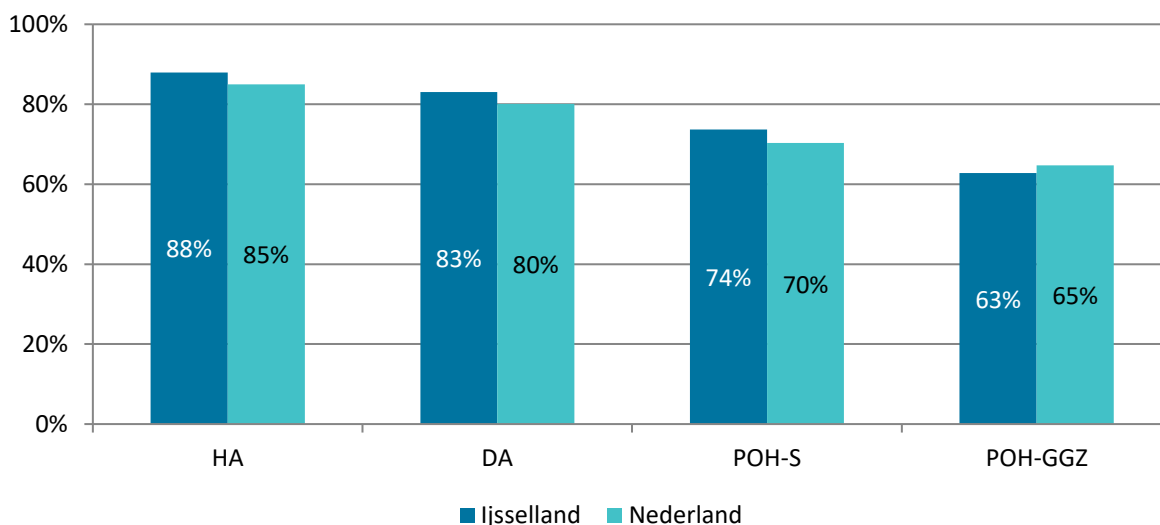
Figuur 6 *Frequentie en duur waarmee in de afgelopen jaar tijdelijk geen nieuwe patiënten konden worden aangenomen vanwege een tekort aan capaciteit*

4. Drukke en werklast in de huisartsenpraktijk

De ervaren werkdruk in de huisartsenpraktijk is in 2022 per functie uitgevraagd. Voor alle functies zeggen de praktijken in de regio IJsselland ongeveer even vaak als gemiddeld in Nederland dat zij een hoge werkdruk ervaren.

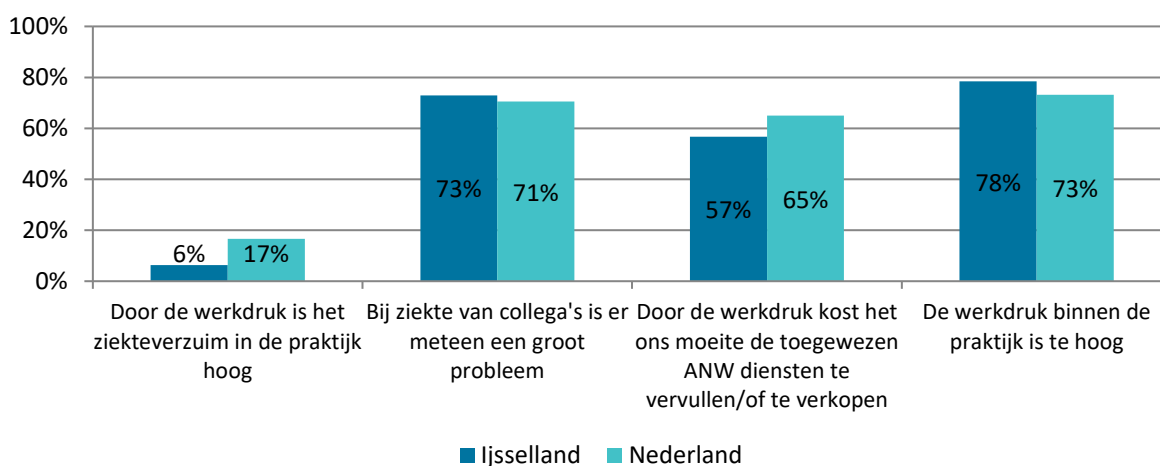
*Figuur 7 Percentage praktijken dat aangaf een hoge werkdruk te ervaren, per functie**

* Bij HA gaat het hier om de zelfstandig gevestigde huisarts, niet de HIDHA, HID of waarnemende huisartsen die in de praktijk werkzaam kunnen zijn.

Een andere indicator voor de ervaren werkdruk vormen de antwoorden op de vier stellingen in figuur 8. Praktijken in de regio IJsselland waren het vaker eens met de stelling dat de werkdruk binnen de praktijk te hoog is. Daarnaast waren de praktijken in deze regio het minder vaak eens met de stelling dat het moeite kost om ANW diensten te vervullen of verkopen. Met de andere stellingen waren praktijken in IJsselland het even vaak eens als gemiddeld in Nederland.

Figuur 8 Percentage huisartsenpraktijken dat het eens is met vier werklust-stellingen

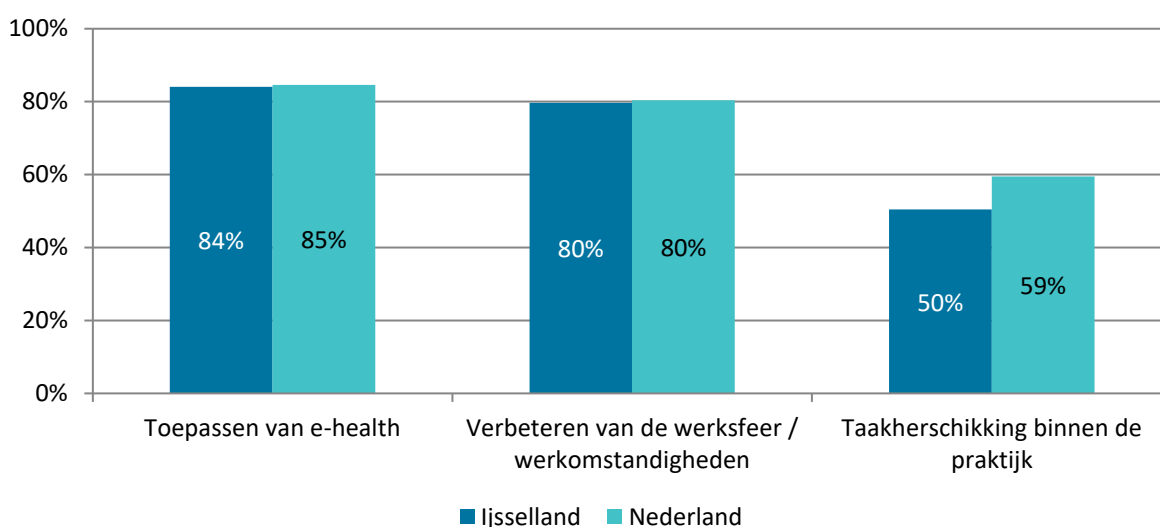

5. Maatregelen die huisartsenpraktijken nemen

Gegeven de voorgaande knelpunten op de arbeidsmarkt en drukte in de praktijk, treffen huisartsenpraktijken in de regio IJsselland verschillende maatregelen om zich op (verdere)

capaciteitsproblemen voor te bereiden. In 2022 namen de meeste praktijken in Nederland de volgende drie typen van maatregelen: het toepassen van e-health, het verbeteren van de werksfeer/werkomstandigheden en taakherschikking binnen de praktijk. Hierbij konden zij een enkele maatregel nemen of een combinatie van maatregelen. In figuur 9 worden de cijfers weergegeven. In vergelijking met Nederland zetten de deelnemende praktijken uit de regio IJsselland twee maatregelen, namelijk het toepassen van e-health en het verbeteren van de werksfeer / werkomstandigheden, even vaak in als gemiddeld in Nederland. Praktijken uit deze regio zetten gemiddeld minder vaak taakherschikking binnen de praktijk in als maatregel vergeleken met Nederland.

Figuur 9 Percentage huisartsenpraktijken dat voor de drie meest genomen maatregelen aangaf deze toe te passen ter voorbereiding op de toekomstige personeelsbehoefte

6. Samenvatting

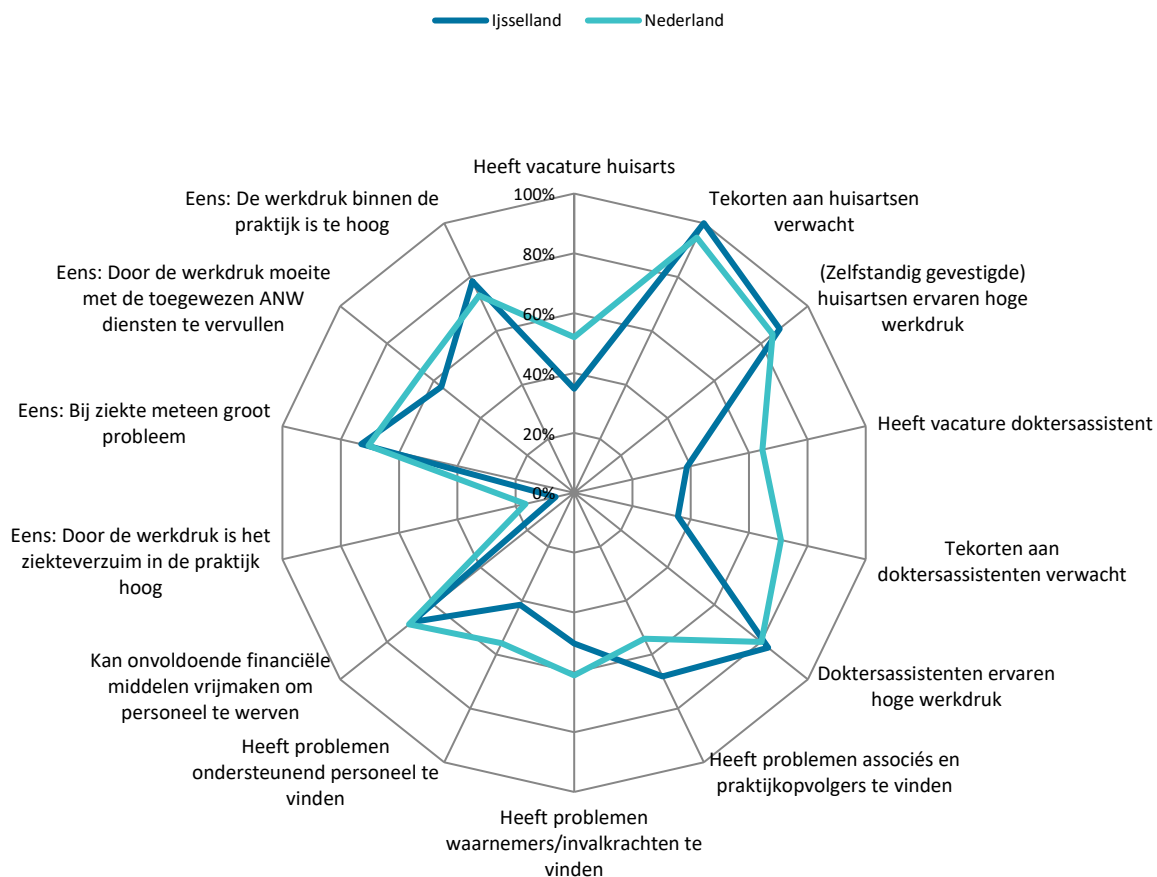
Vatten we de scores op de arbeidsmarktknelpunt- en drukte-indicatoren voor de regio IJsselland samen, en vergelijken we deze met het landelijke gemiddelde, dan laat figuur 10 zien hoe voor de regio het *overall*-beeld eruit ziet. Hierbij geldt dat hoe dichterbij de rand hoe groter het knelpunt is. De regio IJsselland wijkt af van het Nederlands gemiddelde in de zin dat **vaak** wordt aangegeven dat:

- Er tekorten aan huisartsen worden verwacht
- Er problemen zijn met het vinden van praktijkopvolgers
- De werkdruk binnen de praktijk te hoog is.

In de regio IJsselland werd **minder vaak** aangegeven dat:

- Er vacatures zijn voor huisartsen
- Er vacatures zijn voor doktersassistenten
- Er tekorten aan doktersassistenten worden verwacht
- Er problemen zijn met het vinden van waarnemers
- Er problemen zijn bij het vinden van ondersteunend personeel
- Door de werkdruk het ziekteverzuim hoog is
- Het door de werkdruk moeilijk is om ANW diensten te vervullen.

Figuur 10 Percentage huisartsenpraktijken dat in 2022 aangaf met verschillende arbeidsmarktknelpunten en drukte-indicatoren te maken te hebben; overall vergelijking van de regio IJsselland met Nederland gemiddeld

Over het onderzoeksproject

De serie factsheets over de arbeidsmarkt van de huisartsenzorg per regio in 2022 is gebaseerd op de resultaten van een vragenlijst die tussen 26 oktober en 29 november 2022 onder een groot deel van de huisartspraktijken in Nederland is uitgezet (bijna 4.000 praktijken), verdeeld over de 12 RegioPlus-arbeidsmarktregio's die Nederland telt. Ongeveer 15% (n=725) van de praktijken heeft deze ingevuld. De respons in de regio IJsselland was 13% (n=19). Door de routing kan de respons per vraag echter lager uit vallen (hierover is een toelichting te vinden in het bijbehorende rapport). De serie bestaat uit verschillende regionale factsheets. In de factsheets zijn telkens de cijfers met betrekking tot de regio gepresenteerd naast de landelijke cijfers. De verschillen zijn niet statistisch getoetst, want het gaat om een indicatie. Er wordt van een verschil gesproken wanneer de antwoorden 5%-punt of meer uit elkaar liggen.

Tenzij anders vermeld gaat het bij HA om alle huisartsen die in de praktijk werkzaam kunnen zijn. Bij POH-S gaat het om de POH-Somatiek / POH-Ouderen / POH-Jeugd / Praktijkverpleegkundige, bij POH-GGZ gaat het om de POH-GGZ / Praktijkverpleegkundige GGZ / GGZ-medewerker, en bij VS om Verpleegkundig Specialist AGZ / GGZ.

Meer weten

U vindt deze publicatie en alle andere Nivel-publicaties op www.nivel.nl/publicaties.

Voor meer informatie over de Beroepenregistraties van het Nivel, ga naar: [Beroepenregistraties in de Gezondheidszorg](#) of e-mail naar balanshazorg@nivel.nl.

Meer informatie en factsheets over huisartsenzorg per regio

<https://www.nivel.nl/nl/beroepenregistraties-de-gezondheidszorg/arbeidsmarkt-huisartsenzorg-regio>.

Titelgegevens van deze publicatie

De gegevens uit deze publicatie mogen met de volgende bronvermelding worden gebruikt:

Flinterman, L., Keuper, J., Schaaijk, A. van, Vis, E., Batenburg, R. Arbeidsmarkt huisartsenzorg regio IJsselland, 2022. Utrecht: Nivel, 2023.